

Nr 912

Av herr **Bengtson** i Solna m. fl., i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 114, med förslag till lag om kontinentalsockeln m. m.*

(Lika lydande med motion nr 744 i Första kammaren)

Det torde råda allmän enighet om att eftersökande och exploatering av naturtillgångarna på kontinentalsockeln bör främjas. Förutsättningarna härför är bl. a. att verklig sakkunskap utnyttjas och att riskvilligt kapital finns att tillgå samt att detta kan arbeta under betryggande rättsförhållanden. Man torde därför kunna utgå från att tillstånd för enskilda inressenter att få undersöka och utvinna naturtillgångar på sockeln (§ 3) också kommer att beviljas.

Departementschefen har då det gäller villkoren för tillstånd uttalat, att det härvid bör skiljas mellan å ena sidan föreskrifter som är påkallade från allmän synpunkt för att främja ett rationellt utforskande och tillvaratagande av naturtillgångarna och att skydda motstående intressen och å andra sidan villkor som väsentligen syftar till att tillförsäkra staten såsom innehavare av rätten till naturtillgångarna ett rimligt ekonomiskt utbyte vid exploateringen. Som exempel på motstående allmänna intressen för vilkas skydd kan behöva meddelas särskilda föreskrifter har nämnts bl. a. hamnar. I detta sammanhang bör understrykas att vid meddelande av olika tillstånd bör också beaktas planer på utbyggnader och nya anläggningar hos enskilda företag (t. ex. hos varv), vilka kan vara av påtagligt allmänt intresse.

För att bl. a. stimulera intresset för prospektering och utvinning krävs att tillståndshavarna får konkurrera på lika villkor. Särskilt bör principerna för beräkningen av de olika avgifter som tillståndshavarna kommer att få erlægga vara desamma för alla.

Med hänsyn till de betydande samhällsintressen som kan stå på spel har möjligheten att återkalla tillstånd införts. Departementschefen framhåller härom följande:

I anslutning till vad som anförts i vissa remissyttranden vill jag understryka, att möjligheten att återkalla tillstånd bör utnyttjas med varsamhet och under långt gående hänsyn till tillståndshavarens rätt. Normalt bör sålunda återkallelse av tillstånd inte komma i fråga annat än vid allvarliga eller upprepade överträdelser av tillståndsföreskrifter eller då ett tillstånd inte utnyttjats under längre tid utan att godtagbara skäl kan anföras därför. Det bör sålunda tillses att tillståndshavaren inte oförskyllt tillskyndas förlust.

Detta uttalande bör enligt vår mening kompletteras med att vid beviljande av tillstånd entydiga bestämmelser ges för att trygga att den som i nu avsedda fall berövas ett erhållit tillstånd må kunna erhålla full ersättning icke blott för nödiga eller nyttiga kostnader som han nedlagt på grund av den erhållna rätten utan även för de ekonomiska risker han tagit genom verksamheten.

Departementschefen har inte ansett att det för närvarande finns anledning att slopa den tidsgräns på tio år som hittills tillämpats vid upplåtelse av tåkträttigheter i havet. Med hänsyn till de omfattande investeringar i hamnar m. m. som fordras vid utvinning av sand ur havet förutsätter vi dock att upplåtelser för längre tid än tio år skall kunna medges i särskilda fall. Kommerskollegium, som enligt departementschefen skall utgöra tillståndsmyndighet, synes oss ha förutsättningar att kunna göra en tillfredsställande bedömning av lämplig upplåtelsestid.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad i motionen anförts.

Stockholm den 26 april 1966

Bengt Bengtson (h)

Alf Wennerfors (h)

Tage Magnusson (h)

i Solna